

Iluarsiissut

Akissuteqaat 15-10 2024-meersoq taarserpaa (UKA2024/87-mut tunngatillugu oqaatsinik erseqqissaasoqarpoq)

Savaateqarfinnut inoqarfinnullu allanut nannut tikiuttut qimaatinniarsareqqaarnagit takunneqqaartumit pisarineqarsinnaalersillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaanni nr. 5-imi, 6. marts 2023-meersumi aalajangersakkat allanngortinneqarnissaannik Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Nannup pisarineqartup neqaa najukkami agguanneqassaaq sinneralu pisaqartumut tunniunneqarsinnaassalluni.

(Inatsisartunut ilaasortaq Mariane Paviasen, Inuit Ataqatigiit)

Aamma

Nunatta kujataani nannuttassiissutigineqartartut ukiumut sisamaasut 2025-imiit ikinnerpaamik ataavartumillu qulinngortinneqarnissaat qulakkeeqqullugu Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Anders Olsen, Siumut)

Akissuteqaat

(Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoq)

Siullermeerneqarnera

Savaateqarfinnut inoqarfinnullu allanut nannut tikiuttut qimaatinniarsareqqaarnagit takunneqqaartumit pisarineqarsinnaalersillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaanni nr. 5-imi, 6. marts 2023-meersumi aalajangersakkat allanngortinneqarnissaannik Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuuteqartoq Marianne Paviassen, Inuit Ataqatigiit siunnersuutaanut Naalakkersuisut qujapput. Siunnersuut malillugu nannup pisarineqartup neqaa najukkami agguanneqassaaq sinneralu pisaqartumut tunniunneqarsinnaassalluni. Pisassat nungussimappata neqaa najukkami agguanneqassaaq.

Aamma nunatta kujataani nannuttassiissutigineqartartut ukiumut sisamaasut 2025-imiit ikinnerpaamik ataavartumillu qulinngortinneqarnissaat qulakkeeqqullugu Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik siunnersuuteqartup Anders Olsenip, Siumut, siunnersuutaanut Naalakkersuisut qujapput.

Imm. UKA2024/59 aallarniutigissavara.

Siullermik Naalakkersuisut sinnerlugit erseqqissaassutigissavara kinaluunniit sumiikkaluaruniluunniit nannumit ulorianartorsiortinneqaruni imminut illersorniarluni nannumik toqtsisinnaatitaavoq, taannalu pinerluttulerinermut inatsimmik tunngaveqarpoq.

Taamatullu pisoqarsimatillugu politiit naliillissussaapput ilumut ulorianartorsiortoqarsimanersoq. Nannumit imminut illersorniarluni inuussutissarsiutigalugu piniarnissamut allagartamik pisaqarnissamullu akuersissummik atuuttumik peqartumit toqunneqarsimasoq inuussutissarsiutigalugu piniartup pissavaa. Pisassat nungussimappata neqaa agguaanneqassaaq. Amia niaquatalu saarnga kigutai kiisalu kukii pisortat akisussaaffigilertarpaat.

Nannut inoqarfinnut savaateqarfinnullu takkuttartut Nannunik piniarneq illersuinerlu pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 5, 6 marts 2023-meersoq naapertorlugu pisut apeqqutaallutik "nannutut ajornartorsiutaasutut" isigineqartarput. Nannut siusinnerusukkut qimaatinniarneqartaraluarlutik inoqarfinnut uteqqiattut inunnullu aamma pigisanut immikkut aningaasaqarnermut tunngatillugu pingaarutilinnut qularutissaanngitsumik ajoqusiisinnaapput.

Nannut inoqarfinnut savaateqarfinnulluunniit takkuttut ingerlaannaq "nannutut ajornartorsiutaasutut" nalilerneqarsinnaanngillat. Nannunik inoqarfinnit savaateqarfinnillu qimaatitsiniarnermi "Nannunik takunninnermi najoqqutassat" malinneqartartussaapput. Taamatut pisoqartillugu nannup najugaqarfimmut savaateqarfimmulluunniit apuutivissimanersoq taakkualuunniit eqqaaniiginnarnersoq apeqqutaasarpoq, najugaqarfinni savaateqarfinnilu politiit kisimik aallaasinik atuisinnaatitaammata. Taamak pisoqartillugu politiit akisussaalersarput. Taamaattoqartillugu politiit naalackersuisoqarfiullu pigaartuata akornanni isumasioqatigiissinnaasarput.

Nanoq nannutut ajornartorsiutaasutut nalilerneqartoq najugaqarfiit savaateqarfiilluunniit eqqaaniittoq nalunaarummi pineqartumi § 20 napertorlugu nanoq toqunneqartariaqarsimasoq, inuussutissarsiutigalugu piniarnermik allagartalimmik atuuttumik nannussinnaanermut akuersissuteqartumit toqunneqarpat, nannuttup pissavaa. Inuussutissarsiutigalugu piniartunit atuuttumik inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartalinnit pisaqarnissamullu akuersissummik naqissusikkamik peqartut kisimik neqinik, amminik, niaquanik, saarnginik, kukiinik, kigutaanik aqjaruanillu tunisisinnaapput tuniniaasinnaallutilluunniit.

Nannunik piniarneq illersuinerlu pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaata 2023-meersup atuutilersinneratigut nannut ajornartorsiutaasutut nalilerneqartut iliuseqarfigineqartarneri ajornannginnerulerpoq. Taamaasilluni nannut ajornartorsiutaasut § 20 naapertorlugu naalackersuisoqarfimmit akuersissummik pissarseqqaanngikkaluarluni toqunneqarsinnaalernikuupput. Nanoq piniarnermut nakkutilliisumit, politiinit, kommunefoged-imit inumilluunniit allamit toqunneqarsimappat, neqaa najukkami agguaanneqassaaq nannullu pisatai sinneruttut tamarmik Namminersorlutik Oqartussanut oqartussaaffigineqassallutik.

Kitaani Tunumilu nannut najugaqarfinnut takkuttut taakkuluunniit eqqaaniittut iliuseqarfigisarnissaannut maleruagassat 2020-imeersut Naalackersuisut nalilersortuassavaat.

Tamanna tunngavigalugu Naalackersuisut imaattunik allannguutissatut siunnersuuteqarput: "Nannut qanissusaat aallaavigalugu aammalu nannut qimaasiinnarnerisigut savaateqarfimmut tullermut ajornartorsiutissaajunnaarsillugit nannut savaateqarfinnut inoqarfinnullu takkuttut

toqunneqartariaqalersullu iliuuseqafigisarnissaannut maleruagassat ersarissarneqarnissaannik naleqqussarneqarnissaannillu Naalakkersuisut peqquneqassasut."

Maanna imm. UKA2024/87-imut.

2024-mi nannuttassat aalajangersarneqareersimasut allanngortinnissaanik Naalakkersuisut pilersaaruteqanngillat. Nuna tamakkerlugu nannuttassanit nannut imminut allanilluunniit illersuiniarluni pisarineqarsinnaasut 2019-imiilli ukiumut qulit pisassiissutigineqartarput.

Ukiunut arlalinnut nannuttassiissutit Naalakkersuisunit aalajangerneqartarput. Ukiumut nannuttassat septemberimit novemberimut tusarniutigineqareeraangata nannuttassat Naalakkersuisunit ataatsikkut aalajangersarneqartarput. 2025-mut tusarniaanissaq piareersarlugu taamaattumik aallartinneqareerpoq. Naalakkersuisup kingusinnerpaamik novemberip naanerani aalajangernissaa pilersaarutaavoq, kommunit ukioq nutaaq nallertinnagu 2025-imut pisassanut taamaalillutik piareersarnissaminnut periarfissaqartinneqarput.

Ukiuni 2014-imit 2023-mut Tunumi Tunullu Kujataani nannut pillugit annertuumik misissuisoqarpoq misissuineriillu nalunaarusiat naammassippata Naalakkersuisut pisassanik nalilersueqqinnissaminnut tunngavissaqarlualissapput. Nalunaarusiat 2024-mi ukiap ingerlanerani imaluunniit ukioq/2025-lluunniit upernaavani saqqummiunneqarnissaat naatsorsuutigineqarpoq. Naluneqanngitsut Tunup nanui Kujataani pisassanngortinneqartarput. Nalunaarusiat saqqummertussat takoqqaarsimatinnagit nalilersimatinnagillu nannuttassat sisamaniit qulinut amerlineqarnissaat Naalakkersuisut oqariartuutigisinnaanngilaat.

Maannakkuugallaq nalunaarusiat kisitsinermiillu kisitsisit utaqqimaarneqarmata Naalakkersuisut tunngavissaqanngillat siunnersuut itigartissallugu imaluunniit akuerissallugu.

Taamatut oqaaseqarlunga Naalakkersuisut sinnerlugit siunnersuutit Inatsisartuni suliasatut ingerlateqqippakka.